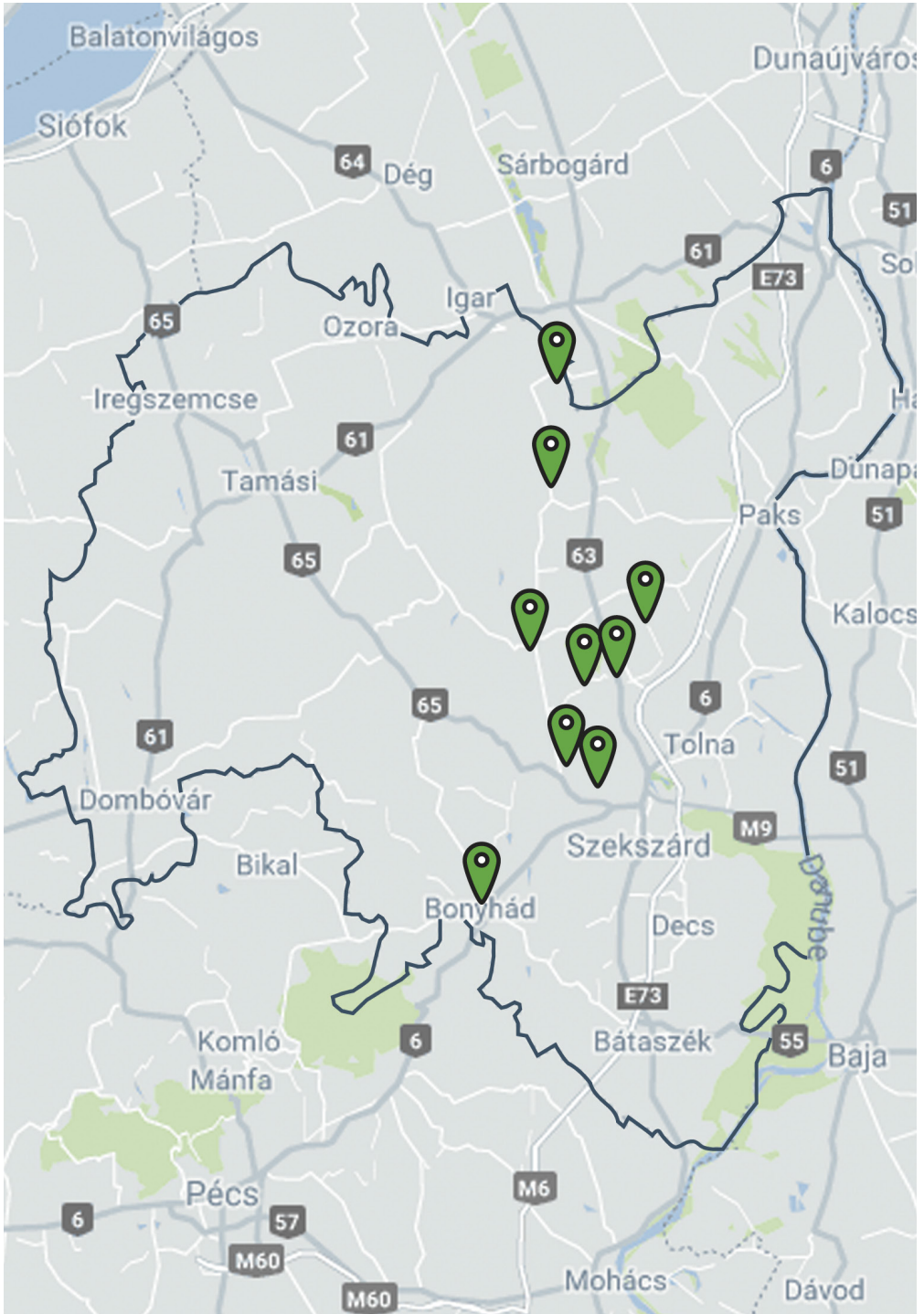

KÖZSSÉGFEJLESZTÉSI FOLYAMATOK TOLNA MEGYE

a TOP 5.3.1-16
pályázatban

Cselekvő
közösségek

BEVEZETŐ

Országosan csaknem ezer településen zajlik jelenleg közösségfejlesztési folyamat, a helyi identitás és kohézió erősítése a közösségfejlesztés módszertanával. Jelen kiadványunkban néhány példa kiemelésével azokra a kérdésekre keressük a választ, hogy mit is jelent mindez és a települések kihívásaira milyen válaszokat tud adni a közösségi alapú beavatkozás, a módszertan adta keretek között a lakosok és a kulturális intézmények együttműködésben tudnak-e helyben változásokat elérni.

A „Cselekvő közösségek – aktív közösségi szerepvállalás” EFOP 1.3.1-15-2016-00001 kiemelt projekt a Szabadtéri Néprajzi Múzeum Múzeumi Oktatási és Módszertani Központ, az NMI Művelődési Intézet Nonprofit Közhasznú Kft. és az Országos Széchényi Könyvtár konzorciumi együttműködésében valósul meg. A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében meghirdetett „A helyi identitás és kohézió erősítése” TOP-5.3.1-16 és TOP-6.9.2-16 című pályázatokhoz szorosan kapcsolódik szakmai és módszertani támogatást nyújt a megvalósítás során.

A TOP-5.3.1-16 és 6.9.2-16 kódszámú projektek 2017 ősztől indultak el, megyénként

változó településszámmal, időtartammal és feltételekkel. Közös bennük, hogy mindannyian lehetőséget láttak a szorosabb együttműködések, közös cselekvések eredményeként megerősödő közösségekben, és a településen kialakuló társadalmi párbeszéd megtartó erejében. A feltáró folyamat időszaktól kezdve a közösségi beszélgetéseken át a cselekvési terv kialakításáig és megvalósításáig a Cselekvő közösségek projekt kulturális közösségfejlesztő mentorai kísérték és segítették a projektgazdákat és a résztvevőket.

2019 tavaszán a Cselekvő közösségek – aktív közösségi szerepvállalás projekt keretében 18 megyei szakmai napot szerveztünk, amelyen találkozási lehetőséget biztosítottunk a TOP-5.3.1-16 és 6.9.2-16 kódszámú projektben érintettek számára.

Ez a füzet egyike annak a 18 megyei kiadványnak, amelyekben megyénként 3-3 (a rendezvényeken megismert) példát mutatunk be. Ha valamely jógyakorlat felkelti érdeklődésüket, forduljanak bizalommal az itt bemutatkozó projektgazdákhöz!

MEGYEI ÖSSZEFOGLALÓ

Az ország egyik legkisebb lakosság-számú megyéjének 109 települése közül 8 község és egy város nyert támogatást a TOP 5.3.1-16. pályázaton. Jelenleg három konzorcium működik a megyében, és négy közösségfejlesztő mentor látja el a szakmai feladatokat.

A helyi identitás és kohézió erősítése Tolna megye 8 településének irodalmi, képzőművészeti és zenei hagyományainak visszatartásával című projekt a Tolna Megyei Önkormányzat, Medina Község Önkormányzata, Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal és Tengelic Község Önkormányzata 2017. július végén megkötött konzorciális együttműködésében valósul meg.

A 2018 őszén megtartott hivatalos projektindítót követően, diákok részére szervezett *Értéktári hangolóval* kezdődött meg a többlépcsős programsorozat, amit a kép-

zőművészeti előadások és irodalmi barangolások érdekes, kulturális kínálata követek folyamatosan.

2021 tavaszáig, 60 millió forint értékben, csaknem 100 program valósul meg. A több pilléren nyugvó pályázat keretében az érintett településeken a megye és a települések értékeit bemutató és népszerűsítő zenei, irodalmi, képzőművészeti programok közül válogathatnak az érdeklődők.

Az egyes települési programok alapjául a féléves bontásban összeállított rendezvénynaplót szolgál, ahol minden programelem minden résztvevő településre rotációs rendszerben jut el, ezzel is erősítve a települések közötti együttműködéseket.

A projekt célterülete Tolna megye Szekszárdi és Paksi járásában található egymással határos Sióagárd, Harc, Medina, Szedres, Tengelic, Kölesd, Sárszentlőrinc, valamint

Pálfa településeket öleli fel, a célterületenként azonosított 8 település összes lakosságára mintegy 12 800 fő.

A projekt hozzájárul a felnövekvő generáció helyben tartásához, a közösségi együttműködés megformálásához, valamint a helyi értékek feltárásához, a hagyományok megőrzéséhez és továbbadásához, a társadalmi kérdések megoldásához, a települések vonzerejének növeléséhez, valamint a kulturális alapú gazdaságfejlesztéshez – s mindezzel a településeken élők jólétéhez.

A projekt további célja, hogy az élhető településeken a helyi közösségek erősödjenek, aktivitásuk növekedjen. A lakosok ismerjék értékeiket, hagyományaikat, amelyek által erős kötődés alakulhat ki szülőfalujuk iránt. Az aktivitásban és identitástudatban erős közösségek erős településeket és erős megyét teremtenek.

A *Helyi Esélyegyenlőségi Programokban* megfogalmazott jövőkép a településen élő emberek mindennapi életében a jólét biztosítását, az életminőségük folyamatos

javítását irányozza elő, mindezt egy olyan segítő léttér kialakításával, amelyben az egyenlő esélyű hozzáférés mindenki számára biztosított.

Zenei programok keretében a Medinai Tambura zenekar közreműködésével jeles napokhoz kapcsolódó interaktív foglalkozásokkal igyekeznek kedvet csinálni a zenéhez óvodásoknak és általános iskolásoknak. A *Dalárdával* a nótázás hagyományát erősítik és a közös éneklés örömét idézik fel a résztvevők. A rendezvénysorozat *Zenei táborral* és sokszínű zenei sokadalommal zárul.

Irodalmi barangolás Tolna megyében című programsorozaton a Tolna megyei írókról, költőkről szóló előadásokat szerveznek. A program célja az érdeklődési kör szélesítése, régi irodalmi és kulturális emlények visszaültetése a mindennapokba, visszatartása a célcsoport számára.

Az *Új Látás* című képzőművészeti vonal Baranyai László kölesdi népművelő kultúra- és közösségformáló munkáját eleveníti fel az általa elképzelt alapokat felhasználva, a mai korhoz igazítva és továbbfejlesztve.

A Tolna Megyei Értéktár *Értékhangolókat* és *Értékvetélkedőket* állít össze általános és középiskolai diákok számára irodalom, népművészet, természeti értékek és sport kategóriában.

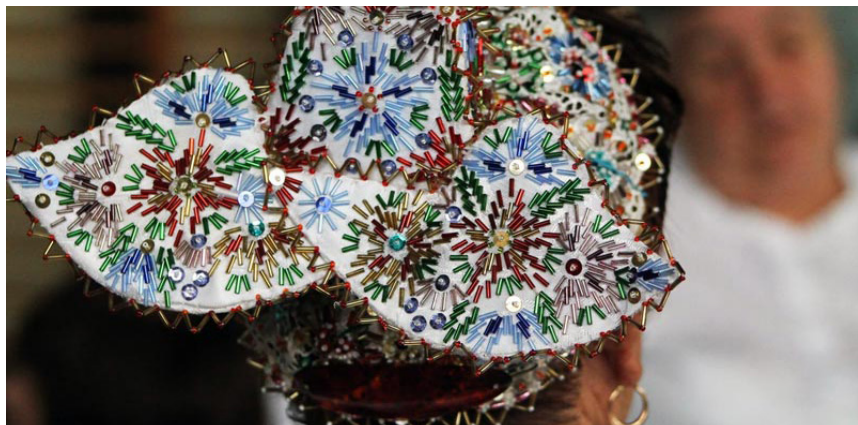
A helyi erőforrások feltárására műemléki és természeti értékeket, helyszíneket összesítő interaktív túraútvonal és 3D oktatóanyag készül.

Bonyhád Város Önkormányzata a #BONYHÁDÖSSZEKÖT című pályázat megvalósítására 30.430.316 Ft vissza nem térítendő támogatásban részesült. A projekt 2018. szeptember 1. 2022. november 16. közötti időszakban valósul meg.

A fejlesztés középpontjában az ember és

a helyi közösségek állnak. Kiemelt cél a közösségek egymás iránti felelősségtudatának erősítése, a civil aktivitás és a térséghez való kötődés mélyítése. A fejlesztés alapja a feltárt igényeken alapuló közös jövőkép kialakítása. A projekt konzorciumban valósul meg, amelynek tagjai: Bonyhád Város Önkormányzata, mint konzorciumvezető, a Solymár Imre Városi Könyvtár, a Völgységi Múzeum és a Vörösmarty Mihály Művelődési Központ.

A Tolna megyei imázsfilm mottóját követve a projekt a sokszínű programjain keresztül azt is támogatja, hogy *Tolna megye olyan hely legyen, ahol az ember boldog, s boldogul.*

Fotó: <https://kadarka.net/cikkek-kat/ujabb-ot-ertekkel-gyarapodott-a-tolna-megyei-ertektar>

„A HELYI IDENTITÁS ÉS KOHÉZIÓ ERŐSÍTÉSE” CÍMŰ TOP PÁLYÁZATBAN RÉSZTVEVŐ TELEPÜLÉSEK

Bonyhád
Harc
Kölesd

Medina
Pálfa
Sárszentlőrinc

Sióagárd
Szedres
Tengelic

#BONYHÁDÖSSZEKÖT

A projekt megvalósítója: Bonyhád Város Önkormányzata

A Dél-dunántúli régióban, Tolna megyében elhelyezkedő Bonyhádi járást 25 település alkotja, a járás székhelye és legnépesebb települése Bonyhád. A 2016-os KSH-adatok alapján lakosainak száma 13.322 fő.¹ Bonyhárhoz 1 nagyobb és 5 kisebb városrész tartozik: Majos, Börzsöny, Alsóbörzsöny, Tabód, Tabódszerdahely és Ladomány.

Bonyhád, Tolna megye negyedik legnépesebb városa, ahol az országos tendenciákhoz hasonlóan évről évre csökken a lakosság létszáma. A város korszerkezetére a fiatal lakosság arányának csökkenése jellemző, így az előregedő települések sorába tartozik.

A Völgyességben élő népcsoportok adják a térség jellegzetes, sokszínű arculatát.

A németek, a bukovinai székelyek és a felvidéki magyarok népi kultúráját ma is őrzik az itt élő lakosok. Bonyhádon a magyar mellett két jelentősebb nemzetiség, a német és a cigány van jelen nagyobb arányban. A nemzetiségi sokszínűség a kulturális rendezvények tekintetében is megmutatkozik, számos testvérvárossal ápolnak élő kapcsolatot és országhatáron átnyúló, nemzetközi fesztivált is évente rendeznek.

A közösségi élet egyik legfontosabb színtere a Vörösmarty Mihály Művelődési Központ, ami otthont ad az aktív közösségeknek – ismeretterjesztő kluboknak, baráti köröknek, civil szervezeteknek, művészeti csoportoknak (néptáncgyűtések, kórusok, zenekarok, színjátszó kör, alkotókörök) –, valamint állandó rendez-

¹ Központi Statisztikai Hivatal (2016): Mikrocenzus 2016 – 2. A népesség és a lakások jellemzői Tolna megye (Elérhető: www.ksh.hu/mikrocenzus2016/docs/tablak/02/02_17_tolna_2_1.xls, letöltés: 2019.07.02.)

vényeknek: felnőtt- és gyermekszínházi előadások, hangversenyek, alkotó- és képzőművészeti kiállítások, különféle táncos alkalmak – a táncháztól a bálig. A városban közel 80 civil és sportszervezet működik.

Másik jelentős közösségi szintere a városnak a Völgységi Múzeum, amely állandó kiállításai, rendezvényei és nyári táboraival erősíti a helyi identitástudatot, valamint a településhez, térséghez való kötődést.

A Solymár Imre Városi Könyvtár színes kulturális rendezvényeivel, kiállításaiival és az országosan is egyedülálló, háromnapos nyáririndító Völgységi Könyvfesztivál programjával kapcsolódik be a város kulturális életébe.

A városon belül sok zöldövezet található, a 32 közpark közül 2 védett, összes területük mintegy 123 ezer négyzetméter. A közparkok viszonylag kis területűek és elszórva helyezkednek el a településen. Ezeket a helyszíneken, a közösségi funkciók nagyobb kihasználása érdekében, igény lenne az infrastruktúrafejlesztésre is.

A MEGVALÓSÍTÁS FOLYAMATAI

A projekt céljainak eléréséhez a stratégiaileg fontos dokumentumok már elkészültek: a város megújította a közművelődési rendeletét, a helyi esélyegyenlőségi programját és a sportkoncepcióját is. Elkészült a rendezvénytárgy és a helyi cselekvési terv is.

A megvalósítás legnagyobb, a közösségek számára is látható, megtapasztalható része van még hátra. Előkészületben van

egy *gasztronómiai kiadvány*, amelyben a helyi nemzetiségek és népcsoportok hagyományos ünnepi ételeit gyűjtik majd össze. Ennek elkészítésében a projekt megvalósítói együttműködnek a helyi nemzetiségi civil szervezetekkel. A kiadványt az *Idősek Világnapján* mutatják be.

A projekt megvalósítói fórumokat szerveznek, ahol a közösségfejlesztési folyamatokat és azok eredményeit értékelik. A program várt eredményei: hogy fejlődik Bonyhád város lakosainak, közösségeinek egymás iránti felelősségtudata, erősödik a civil aktivitás, kialakulnak vagy növekednek a szükséges kompetenciák, az önkéntesség, a helyi identitás, valamint a településhez, térséghez való kötődés.

A programok, rendezvények következtében a humán erőforrások felszínre kerülnek, az együttműködések hozzájárulnak ezen erőforrások aktivizálásához, és minőségi változást hoznak a település közösségeinek életében.

A fejlesztés stratégiája a közös jövőkép elérését célzó, az együttműködés keretében

kialakított célterületeken meghatározott célokból és feladatokból szerveződik, amelyek az érintettek feltárt igényeire, szükségleteire adnak választ, illetve megfelelnek az általuk támasztott szempontoknak

A projekt hívószava, a #BONYHÁDŐSZ-SZEKÖT valóssá válik a település életében.

A projekt során megvalósítandó programok, a konzorciumi partnerek és a helyi civil szervezetek igényei alapján a helyi sa-

játosságokra reagálnak, de természetesen hasonló programok bárhol megvalósíthatók. A kérdőíves közösségi felmérés összeállításánál a teljességre törekedtek, így ez más települések, szervezetek számára is hasznos kiindulópont lehet egy hasonló felmérés készítésénél. Készülő gasztronómiai kiadványuknak – tartalmánál fogva – helyi vonatkozása van, de ötletet meríthetnek belőle azok a települések is, ahol szintén több nemzetiség él együtt.

A HELYI IDENTITÁS ÉS KOHÉZIÓ ERŐSÍTÉSE TOLNA MEGYE 8 TELEPÜLÉSÉNEK IRODALMI, KÉPZŐMŰVÉSZETI ÉS ZENEI HAGYOMÁNYAINAK VISSZATANÍTÁSÁVAL

A projekt megvalósítója: Medina Község Önkormányzata – konzorciumi partnerek, Pálfa, Sárszentlőrinc, Kölesd,
Medina, Harc, Sióagárd, Szedres, Tengelic

A HELYI IDENTITÁS ÉS KOHÉZIÓ ERŐSÍTÉSE MEDINÁN

Medina Tolna megye Megyei Jogú Városától, Szekszárdról mintegy 20 km-re északra, a Szekszárdi járásban fekszik, a Sió csatorna jobb partján. A me-

gye egyetlen olyan települése, ahol szerb nemzetiségi önkormányzat is működik. Országos tendencia a népesség fogyása, a társadalom elöregedése, ez alól Medina sem kivétel, a település lakossága 2018-ban 810 fő volt.

A helyi kulturális programok összeállításában az egyre aktívabban, egymással

jól együttműködő civil szervezetek, közoktatási és közművelődési intézmények, a Települési Értéktár, illetve az önkormányzat is szerepet vállalt, mindezzel erősítve az intézmények, civil szervezetek közötti összefogást.

Medina zenei öröksége központi szerepet játszik a település életében, a faluban jelenleg is negyven zenész él, és a múltban több hivatásos és amatőr zenészt is kinevelt.

Mind a falu, mind a civil szervezetek és közoktatási intézmények vezetői egyserre ismerték fel a társadalmi paradigmaváltás helyi, járási, megyei és régiós szinten történő szükségességét. Prioritásként kezelték azt a tényt, hogy a településfejlesztési és az elnyert pályázati támogatások, a közösségek cselekvő és aktív bevonása a helyi kulturális életbe, népességmegtartó erővel bírnak és hozzájárulnak az életminőség javításához.

A helyi identitás és kohézió erősítése Tolna megye 8 településének irodalmi, képzőművészeti és zenei hagyományainak visszatartásával című pályázat ötletgazdája Vén Attila

népzenész, Medina község polgármestere. A pályázat célja a résztvevő, egymással határos 8 település, Pálfa, Sárszentlőrinc, Kölesd, Medina, Harc, Sióagárd, Szedres, Tengelic közösségi életének feltárása, amelyben a tervezés kezdetétől minden szereplő – önkormányzat, civil szervezetek és magánszemélyek – érdemben részt vesz.

MEDINÁN TEREMNEK A MUZSIKUSOK – A ZENÉLÉS KÖZÖSSÉGRE NEVEL

A zenei örökség továbbadását, a helyi kisközösség zenei és művészeti nevelését, oktatását több helyi zenész és a polgármester is támogatja. A zenei szekció megalakulása óta a Medinai Tamburazenekar működése is tevékenyebb. A medinai zenei tagozat jelentősége abban áll, hogy lehetővé teszi a zenetanulást és a kulturális javakhoz való hozzáférést. A zene összekovácsolja a fiatalokat, akik így kötődnek a településhez és azok értékeihez. A helyi kulturális élet

aktív szereplőivé válnak, részt vesznek a különböző nemzeti ünnepeken, közösségi rendezvényeken és programokon.

ZENEI ÖRÖKSÉG TOVÁBBADÁSA A MEDINAI TAMBURAZENEKARRAL

Medinai Tamburazenekar pályázatban betöltött szerepe kettős, hiszen a zenei hagyományok visszatartása programelem kialakítása és lebonyolítása mellett, a helyi értékeken alapuló oktatóanyag elkészítését is felvállalta.

A zenei program célja, hogy a tanulókat bevonva, bemutató foglalkozás keretében gyerekek és felnőttek egyaránt kedvet kapjanak a zenéhez. A zenei hagyományok programelem a Medinai Tamburazenekar együttműködésével valósul meg, amely a következő területeket érintik:

A *Hej Sióról fúj a szél* programsorozat a jeles napokhoz kapcsolódó foglalkozás ke-

retében igyekszik motiválni az óvodásokat és általános iskolásokat.

A *Dalárda* a nótázás hagyományát, a közös éneklés örömeinek felidézését és újraélését segíti. A zenészek a megye és a térség népzenei hagyományait is bemutatják. A *Sió-menti Táncház* fiatal és felnőtt korosztálynak magyar táncokat tanít. A *Programzáró Zenei Sokadalom* keretében koncertet és táncházat tartanak, közös énekléssel és muzsikálással.

A TELEPÜLÉSI ÉRTÉKEKEN ALAPULÓ OKTATÓANYAG

A projektmegvalósító települések helyi kulturális és természeti értékein alapuló oktatóanyag fővédnöke dr. Andrásfalvy Bertalan, néprajzkutató. Az ismeretterjesztő kiadvány célja az élményalapú helyi kulturális örökség megismertetése, visszatartása, a jövő generációjának

könyvben, filmes feldolgozásban és mobilapplikációs formában történő továbbadása és egyúttal a közművelődéshez kapcsolódó feladatok ellátásának támogatása. A helyi értékeken alapuló tudatos építkezés megszilárdítja a vidék megtartó erejét, a helyi identitás és a társadalmi kohézió erősítését, segíti a kulturális turizmust, a kulturális alapú gazdaságfejlesztést. Az aktív szomszédsági szerepvállalás hozzájárul a települések közötti együttműködések kialakításához.

Adaptálhatóság tekintetében a zenei hagyományok visszatartása és a helyi értékeken alapuló oktatóanyag mobilapplikációban történő elkészítése példaértékű kezdeményezés lehet más települések számára is. A projekt által biztosított sokszínű kulturális programkínálat jelentős aktivitást váltott ki a résztvevő települések lakosaiban.

HELYI IDENTITÁS ÉS KOHÉZIÓ TENDELICEN

Tengelic, Tolna megyében, Szekszárdtól 25 km-re északra fekvő község. A településnek komoly történelmi múltja van, amelyet a településen talált vas- és bronzkori leletei és különböző írásos források is alátámasztanak, valamint az is, hogy az előző századok nemesi családjainak kúriái és kastélyai – szám szerint 12 – ma is részei a településnek. Természeti értékekben is igen gazdag a környék, természetvédelmi területek, arborétumok és egy horgászto is található a község mellett.

A több mint 2 ezer fős lakosság aktivitását jellemzi, hogy 8 egyesület és 2 alapítvány működik a településen. A kulturális élet fő intézményei a Petőfi Sándor Faluház, a Művelődési Ház, a könyvtár és egy Tengelic község helytörténetét bemutató emlékszoba.

Tengelic része annak a 8 településből álló konzorciumnak, amelyik 2018. januárjában közösségfejlesztési folyamatok megvalósításba kezdett a *A helyi identitás és kohézió erősítése Tolna megye 8 településének irodalmi, képzőművészeti és zenei hagyományainak visszatartásával* című pályázati forrás keretében.

Öt fő területet jelöltek ki a folyamat megvalósításban, amelyek a következők: közösségfejlesztés, képzőművészet, zene, irodalom, hagyomány- és értékörzés. Ezek közül több, már eddig is erős vonalat képviselt a települések életében, ezért is kapott most még nagyobb hangsúlyt és egy újfajta megközelítést a helyiek bevonásával a folyamatba.

A nyolc település között a pályázat hatására egyre több területen jön létre együttműködés, céljuk, hogy ezeket fenntarthatóvá tegyék. A *Kincses Tolna Megye*

Értékvetélkedőt évről évre megrendezik a nyolc településen, amely révén a megye hagyományaira, értékeire fókuszálva igyekeznek a fiatal korosztály figyelmét ráirányítani az őket körülvevő nemzeti értékekre, kincsekre. Másik jelentős program a *Siómenti irodalmi barangolás*, amelynek szintén egyik résztvevője és állomása Tengelic. Közös programok, közös szervezés és közös sikerek, ezek azok, amelyekről egy hosszú távú gyümölcsöző térségi együttműködés kialakulhat a konzorciumi partnerség hatására.

3T, AVAGY TEGYÜNK TÖBBET TENGENICÉRT EGYESÜLET

Egy igazi helyi összefogásnak is új erőt adott a közösségfejlesztési folyamat és azóta is meghatározó szereplője a település életének. 2018-ban például egy közös megmozdulást kezdeményeztek a Csapó sírkert rendbetételére, illetve szerveztek kiállítást, túrát és megjelentették a *Tengelicli füzetek* első kötetét is. Céljuk a helyi értékek feltárása és megőrzése, ezért minden évben van egy kiemelt helyi értéke Tengelicnek, amelyet egy teljes éven keresztül népszerűsítenek a programjaikon keresztül, ezzel hívva fel a figyelmet arra, milyen gazdag környezet veszi körül az itt élőket. 2017-ben a tengelic madár, 2018-ban a pókbangó (fokozottan védett orchideafajta), 2019-ben pedig a természeti értékek után az épített környezet egy kiemelkedő darabja a *Gindly-Benyovszky* kastély lett az év települési értéke.

TENGENICÉRTÉKTÁR BIZOTTSÁG

Az egyesület mellett, a településen működik a *Tengelicli Értéktár Bizottság* (TÉB), amelynek célja a helyi természeti értékek, szellemi termékek, hagyományok összegyűjtése és ápolása. A bizottság közösségfejlesztési beszélgetéseket szervezett, amelyeket egy-egy téma köré építettek fel, mint például for-

rásteremtési technikák civil szervezetek számára vagy helyi értéktárak kialakítása. Eddig 17 települési értéket tártak fel, és ebből 10 bekerült a Megyei Értéktárba is. Továbbá 8 értéket megjelentettek a Kincses Tolna megye kiadványban, így adva nagyobb nyilvánosságot a feltárt települési értékeknek.

KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS

A település életében nagy esemény volt, amikor egy flashmob keretében zenészek, énekesek, táncosok és más lelkes tengeliciek lepték el a Faluház bejáratát, és a tengelic madár tiszteletére előadták a „Vigyázz a madárra, ha kertedbe repül” című dalt. De felavatták a közösségek fáját is, amelyen minden helyi szervezet egy kézzel készített címerrel szerepelt, ezzel ünnepeelve egymás munkáját és a példaértékű összefogást. Néha a versenyszellem is megmutatkozik, 2019-ben például a *Civil Olimpián* mérték össze erejüket az aktív helyi csoportok.

Tengelicen és a másik 7 településen elindult valami. Ebben a projektben már a folyamatok összehangolása is a térségi együttműködést erősíti, és a további közös tevékenységek pedig ténylegesen közelebb hozzák egymáshoz az ott élőket. Tengelicen a közösségfejlesztési szemlélet megismerésével és alkalmazásával több csoport is aktív cselekvésbe kezdett, amelyek egymást erősítik ebben a folyamatban.

SOMOGY MEGYEI KÖZÖSSÉGFEJLESZTŐ MENTOROK

Bíró Boglárka, Révai Lilla Irán, Eredics Júlia, Kedves Tímea

Felelős kiadó:

Szabadtéri Néprajzi Múzeum Múzeumi Oktatási és Módszertani Központ

NMI Művelődési Intézet Nonprofit Közhasznú Kft.

Országos Széchényi Könyvtár

Szerkesztette: Kalmár Erika

Grafika/tördelés: Király Zoltán

A kiadvány a „Cselekvő közösségek – aktív közösségi szerepvállalás”

EFOP - 1.3.1 -15-2016 – 00001 projekt keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg 2016. 09.16 és 2019. 09.15 között.

Minden jog fenntartva!

Budapest, 2019.

A Cselekvő közösségek – aktív közösségi szerepvállalás
EFOP-1.3.1-15-2016-00001 projekt
Az Európai Unió támogatásával,
az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

nmi.hu

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE